

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 kрона temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 krom, za pol leta 4 krone, za četrť leta 2 kroni; ista naj se pošilja Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Slovenski volilci!

Dan volitev za deželni zbor štajarski iz četrte kurije se bliža in narodni volilni odbor si šteje v dolžnost, pozvati Vas, da pri teh volitvah, dne 20. septembra, vsi stopite na volišče in volite može, katere si je izbral slovenski narod sam po svojih zaupnikih. Prvikrat ste poklicani vsi polnoletni državljani, ki po 6 mesecev na enem kraju prebivate, da si naravnost volite svojega poslanca za deželni zbor, in svoj glas oddate brez zamude in brez truda na volišču v svoji domači občini. Poslužite se torej res vsi te pravice in volite po svoji vesti kot zavedni Slovenci! Ne dajte se osramotiti od onih, ki jih je slovenska mati rodila, pa bodo oddali glasove največjim nasprotnikom Vašega jezika, in sploh slovenskega naroda. Neizbrisna sramota bi bila za vsakega Slovenca, ki bi zatajil svoj rod ter potegnil z nemškutarskimi odpadniki, valed česar bi morebiti peščica Nemcev in „Štajerčevcev“ in drugih nasprotnikov slovenske stvari dobila za svoje kandidate večje število glasov nego bi jih dosegli može, katere so si Slovenci sklenili za poslance izvoliti, ko vendar na Spodnjem Štajarskem prebiva blizu pol milijona Slovencev. Ne en sam Slovenec naj ne pozabi storiti svoje dolžnosti na dan volitve dne 20. septembra. Kdor ima pravico voliti, pa ne odda svojega glasa za poštenega slovenskega kandidata, ni mnogo boljši od izdajalca in odpadnika, ki bode volil kandidata nasprotnne stranke. Ravno tako pogubno in nečastno bi bilo, kdor bi hotel iz svojevoljnosti, trmoglavosti ali ne čimrnosti ali iz katerega drugega vzroka na svojo roko določevati kakega drugega kandidata.

Vsi, ki se čutite Slovence in ki hočete to lepo ime tudi v prihodnje nositi, združite glasove samo na slovenske narodne kandidate in sicer le na onega, kateri je za dotične okraje sporazumno postavljen. Če bi se slovenski glasovi razdružili na več imen, zmagati bi utegnil

kljub temu, da bi bilo narodnih volilcev največje število, vendar Slovence nasproten kandidat, kateremu bi glasove dali enoglasno vsi nasprotniki Slovencev, meščani, tržani in zapeljani kmetje „Štajerčeve“ vrste. Slovenci, volite torej složno, volite vsi, ki imate pravico, in pokažite vladi in Vašim nasprotnikom, da na Spodnjem Štajarskem živi zavedno slovensko ljudstvo.

Narodni volilni odbor Vam po svojem najboljšem prepričanju in po svoji vesti priporoča sledeče kandidate in sicer: za okraje Celje, Vransko, Gornjigrad, Laški trg, Šoštanj, Konjice in Slovenjgradec

gospoda **Ferdinanda Roša**,
veleposestnika in župana v Trbovljah,
za okraje Maribor, Slov. Bistrica, Marnberg, Radgona, Čmurek, Ivnik in Arvež

gospoda **Franca Thalerja**,
veleposestnika v Št. Ilju nad Mariborom,
in za okraje Ptuj, Ormož, Št. Lenart, Rogatec, Šmarje, Brežice, Kozje, Sevnica, Ljutomer in Gornja Radgona

g. dvor. svet. **dr. Miroslava Ploja**,
državnega poslanca itd. na Dunaju.

Vsi ti može so može pošteni in navdušeni slovenski rodoljubi. Zvesti bodo načelom, po katerih so tudi dosedanja štajarski slovenski poslanci posvečevali svoje delovanje v blagor zatiranega slovenskega naroda. Možje, katere Vam za poslance priporočamo, poznajo potrebe kmeta, meščana in delavca ter imajo ne samo sposobnosti, ampak tudi odločno voljo doseči kot Vaši poslanci v deželnem zboru v Gradcu, kar se v zdanjih težavnih razmerah doseči da. Pri vsem bodo pa nastopali kot zastopniki slovenskih volilcev in kot bojovníki za kulturne in gospodarske zahteve slovenskega naroda.

Rojaki! Volilci! Pojdite torej povsod složno in polnoštevilno v volilni boj za priporočene

kandidate in pripnite zmago na slovensko narodno zastavo! Dan 20. septembra bodi dan Vaše slave in praznik slovenske zmage!

Da se uvidi potreba z vsemi močmi delati na izvolitev neustrašenih mož narodnjakov in poštenjakov, opozarjamo na večkrat grajane nedostatke in krivice v gospodarstvu in upravi dežele. Spodnja Štajarska se v vseh ozirih zanemarija. Naši potoki in naše reke kriče po uravnavi, ker uničujejo s poplavljanjem stotisočake dohodkov slovenskega kmeta, zlasti Pesnica, Hudinja, Voglajna. Na eni strani se strogo zahtevajo drage stavbe za ljudske šole, dasi ravno bi se lahko skrbelo v ubožnih krajih za olajšave v stroških iz javnih virov, drugod se pa sto in sto šolskih otrok izroči nevarnosti, da ostanejo brez šolskega pouka, n. pr. v celjski okolici. Z deželnim denarjem se stavijo učiteljišča in meščanske in gospodarske šole Nemcem, za Spodnje Štajarsko se ne dovoli niti ena izmed zahtevanih meščanskih ali gospodarskih šol. Nemškim učiteljem se podeljujejo mesta z dostojnimi plačami, slovenski učitelji na Spodnjem Štajarskem so potisnjeni skoro vsi v najnižji plačilni razred. Lovska postava in postava o ribarstvu ste prikrojeni po volji nemških graščakov v škodo kmetovalca. V Gradcu se siplje denar za napravo dobrodelnih zavodov za nemški del dežele, za Slovence nimajo niti novčiča. Deželni denar se celo trati za podpore društvom, katerih sovražni namen je uničenje in zaslužjenje prebivalstva tretjega dela dežele, Slovencev.

V teh razmerah moramo Slovenci voliti, če tudi nam pripade malo število poslancev, same sposobne in značajne može, ki se ne bodo bali z vsemi silami zastopati koristi slovenskih volilcev.

Volilci ne bodite zaupljivi, kajti Vaši narodni nasprotniki računajo na Vašo malomarnost!

LISTEK.

Sovražnik.

Ruski spisal A. P. Čehov.

Temnega septembrskega dne je umrl zdravniku Kirilovu edini sinček, šestletni Andrej, na davici.

Ko se je zgrudila njegova žena ob postelji mrtvega otroka in se je je skoraj obup lotil, je zadonel v veži zvonček.

Radi nalezljivosti davice je odšla služinčad že zgodaj zjutraj. Kirilov je šel, kakoršen je bil, brez suknje, z odprtim telovnikom, ne da bi si bil mokri obraz obrisal in ne da bi si bil posušil rok od karbola ožganih, vrata odpirat. V veži je bilo temno, in na človeku, ki je vstopil se je videlo samo, da je srednjevelik in da ima velik, nenavadno bled obraz. Tako bled je bil, da se je zdelo, kakor bi bila veža pri njegovem prihodu svetlejša.

„Je doktor doma?“ je vprašal vstopivši.

„Doma sem,“ je odgovoril doktor. „Česa želite?“

„Ah, vi ste? Zelo me veseli!“ je rekel tujec razveseljen in je poskušal v temi zdravnikovo

roko prijeti. Ko jo je dobil, jo je stiskal z obema rokama. „Zelo sem vesel... zelo! Znana sva si... Moje ime je Abogin... Imel sem čast, vas videti poleti pri Gunčevih. Zelo sem vesel, da sem vas doma dobil... Za božjo voljo ne odrecite mi, in pojdite takoj z menoj... Moja žena je resno bolana... Voz stoji pripravljen...“

Glas in kretnje vstopivšega so pričale, da je zelo razburjen. Dihal je hitro, govoril hlastno s tresočim se glasom.

„Bal sem se, da Vas ne bode doma,“ je nadaljeval. „Med vožnjo k Vam sem si mučil dušo... Oblecite se in se peljeva za božjo voljo. To je bilo tako... Obiskal me je Papčinski, Aleksander Semjonovič, ki ga poznate... Malo smo govorili... Potem smo hoteli čaj piti, nankrat zakriči moja žena, stisne roko ob srce in pade na stol nazaj. Nešla sva jo v posteljo in... Drgnil sem ji senci s salmiakom in jo polival z vodo... Ona pa leži kakor mrtva... Idite... Oče moje žene je umrl na...“

Kirilov ga je poslušal in molčal, kot da bi ne razumel ruskega jezika.

Ko je Abogin zopet imenoval Papčinskega in svojega tasta, in zopet lovil roke, je zmajal doktor z glavo in rekel zategnjeno: „Oprostite,

ne morem... Pred petimi minutami mi je... mi je sin umrl.“

„Jeli mogoče?“ je šepetal Abogin in odstopil za korak. „Moj Bog, v kako nesrečni uri sem semkaj prišel! To je nesrečen dan... Čudno! Kakšno naključje... in ravno danes, kakor nalašč!“

Abogin je prijel za kljuko in zamišljen glavo povesil. Premišljal je in ni vedel, kaj naj stori: ali naj gre ali naj zdravnika še dalje prosi.

„Poslušajte“, je rekel strastno, „Vaš položaj razumem popolnoma! Sramujem se, Bog je priča, da Vas v takem času skušam nase opozoriti... Toda kaj naj storim? Premislite, na koga se naj obrnem? Razun Vas ni tu nobenega zdravnika. Idite za božjo voljo! Ne prosim Vas zase... jaz nisem bolan.“

Zavladal je molk. Kirilov je obrnil hrbet Aboginu, postal nekaj trenutkov in odšel v sobano. Če bi po tem sodil, kako negotovo in mehanično je šel, in kako je debelo knjigo na mizi gledal, bi menil, da ni imel želj niti nobenega namena, da ni ničesar mislil in da se gotovo ni več spominjal, da ga nekdo v veži čaka. Molk in mrak sta njegovo omotico še po-

Celjske in štajarske novice.

— Izvenredni občni zbor „Celjskega pevskega društva“ se vrši, kakor že naznanjeno, jutri, dne 17. septembra ob 8. uri zvečer v čilalnični dvorani. Ako bi ne bil ta občni zbor sklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki sklepa ob vsakem številu navzočih. Vse p. n. društvenike in društvenice vabimo, da se v polnem številu udeležijo tega občnega zbora, kajti poleg dopolnilne volitve bodo prišle na razgovor stvari, od katerih je odvisen nadaljni obstoj društva. Razmere, s katerimi se ima boriti „Celjsko pevsko društvo“, so se posebno letos tako poslabšale, da je vsako nadalnje delovanje ne samo oteženo, temveč naravnost povedano — nemogoče. Naš namen ni, tu v splošno javnost prinašati stvari, katere je mogoče urediti le v notranjem skupnem delovanju celjskega Slovenstva, zato pa polagamo celo zadevo na srce vsem onim, katerim je in mora biti ležeče na tem, da se „Celjskemu pevskega društvu“ omogoči nadaljni obstoj. S ponosom lahko zre „Celj. pev. društvo“ na sedanje svoje delovanje, katero se je gotovo vselej in povsod priznavalo kot eden izmed najvažnejših faktorjev v narodnem življenju celjskega Slovenstva. S ponosom so zrl do sedaj celjski Slovenci na to zavetišče slovenske umetnosti, ali žalibog, „Celjskemu pevskega društvu“ ni ostalo od tega vsega nič drugega kakor edino le — ponos in pa poleg tega priznanje z nasprotne strani, da je delovanje tega društva najnevarnejše slovensko orožje proti navalu nemčurstva na celjsko okolico. Ta moralni uspeh je gotovo velikanske vrednosti, ali s samimi moralnimi uspehi se ne more vzdržati nobeno društvo. Komur je torej na tem, da izpozna stanje društva, naj se udeleži občnega zbora. Jutri zvečer torej, da vidimo polnoštevilno navzoče vse društvenike, pa tudi one, katerim bo razgovor pokazal, da je sramota zanje, ako niso člani društva, katero se sme ponašati, da je v zadnjih časih storilo največ za prosep slovenske misli v Celju in njegovi bližnji in daljni okolici!

— Celjska okolica brez šole. Med starši za šolo godnih otrok vlada skrajna razburjenost. Privedli so deklic k zapisovanju, toda brez plačila šolnine se ne sprejemajo. Starši pa pravijo, da ne plačajo šolnine, ker so siromašni. Sto in sto otrok bode ostalo torej brez šolskega pouka. Starši obupani vprašujejo, kaj naj storijo. Odgovarjamo vsem, da po postavi niso dolžni šolnine plačevati, ker so že plačali z davkom stroške za šolo. Vlada pa noče šole postaviti, akoravno Slovenci to že 25 let zahtevamo in je občina pripravila že pred 4 leti stavbišče in denar. Občinski zastop celjske okolice je imel pred začetkom šolskega leta sejo, v kateri je sklenil protest zoper nečuvstvo postopanje vlade ter je dotični spis občinski odbornik dr. Ivan Dečko po naročilu odbora vložil pri c. kr. namestništvu v Gradcu. Slovenski starši, glejte kako skrbi za Vas avstrijska vlada.

— Pozor volilci! Volitve so tu. Opozarjali smo že tolikointolikokrat na dan 20. t. m., ko boste stopili na volišče, da oddaste svoj glas za moža, ki naj vas zastopa v deželni zbor. Prepričani smo, da se bodo ta dan skušale storiti vse mogoče lumparije od naših zagriženih nasprotnikov. Saj že sedaj letajo okrog vas najrazličnejši taki ničvredneži, ki vas skušajo pregovoriti, da bi zapisali na vašo glasovnico ime, katero bi značilo, da ste prestopili v nasprotni tabor. Bodite previdni in ne dajte iz rok glasovnic ljudem, katerih ne poznate kot odločne Slovence. Napišite na glasovnico ime narodnega kandidata ali sami, ali pa ga dajte napisati po možu, ki vam je znan kot Slovenec. One nemčurske komarje, ki bodo frčali okrog vas, da vas oguljufajo za vaš glas, pa postavite pod kap. Ne dajte se torej oslepariti!

— Legitimacije ali izkaznice, na katerih je napisano ime volilca in natančni podatki glede kraja in časa volitve, berite dobro od konca do kraja, da morda ne zamudite volitev, da pridite pravočasno na volišče. Izkaznica se ne odda pri volitvi, temveč se pridrži. Odda se samo glasovnica, kajti mogoče je, da bo potrebna ožja volitev, za katero boste zopet rabili izkaznico. Na glasovnico se zapiše samo ime in priimek kandidata ter njegov stan, tako da je vsaka pomota nemogoča. Volilci celjskega volilnega okoliša napišite na glasovnico tako-le: Ferdo Roš, veleposestnik in župan v Trbovljah. Volilci ptujskega volilnega okoliša: dvorni svetnik dr. Miroslav Ploj, in volilci mariborskega volilnega okoliša pa: Franc Thaler, veleposestnik v Št. Ilju nad Mariborom. Tako ne bo nikake pomote.

— „V slogi je moč“, pravi narodni pregovor, in kje se lepše pokažejo uspehi skupnega dela, kakor ravno pri volitvah, posebno pa pri volitvah v splošnem volilnem razredu, kjer voli taka ogromna množica volilcev. Pomisliti je samo treba, s kako samozavestjo lahko nastopa poslanec, ako lahko reče: „Poslalo me je v zbornico 70 do 80 tisoč volilcev, in ti tisoči zahtevajo, da se jim ugodi v tej zadevi!“ To je vse drugače, kakor pa tedaj, ako bi bili naši poslanci izvoljeni z majhnimi števili volilcev. Zato opozarjamo še enkrat vse naše volilce, da se vsi udeležijo volitev dne 20. t. m. in da oddajo svoj glas slovenskemu kandidatu dotičnega volilnega okoliša. Posebno naj bode to rečeno volilcem v ptujskem volilnem okolišu, kjer se je tupatam pokazalo, da marsikdo noče spoznati, kolikega pomena za končni uspeh je složno delovanje. Naj se pri teh važnih volitvah ne gleda na osebnosti, na to ali ono malenkost, temveč vse naj gre v boj za sveto narodno stvar po istem potu — vse za enega, eden za vse. Čemu se cepiti, čemu rušiti, kar drugi z velikim trudom postavijo! Nadejamo se, da med slovenskimi volilci ne bo mož, ki bi z rušenjem discipline hoteli skupnemu kandidatu oteževati izvolitev, posebno ker vendar ni nikakega upanja, da bi prodrl skupnemu slovenskemu kandidatu nasproten

kandidat. Na stran torej s takimi mislimi, kajti le v slogi je moč, v neslogi pa pogin!

— Glede izida volitev prosimo, da se nam isti prej ko mogoče sporoči, posebno iz onih krajev, kjer bo boj hujši. Posebno pa prosimo, da se nam takoj javi končni izid iz središča volilnega okoliša, iz Ptuja in Maribora.

— Nemčurskega kandidata za celjski volilni okoliš so baje prošle soboto izvolili celjski „nemški“ prvaki, pa vendar nočejo žnjim na dan. Najbrž je tako malo vreden, da ga sploh ne bodo upali pokazati, ali pa morda študirajo nato, da bi prestrašili žnjim volilce zadnji trenotek. Sicer naj pa storijo, kar hočejo, slovenskim volilcem njihovo nemčursko strašilo ne bo delalo zgage, dasiravno morda celjski nemčurji pričakujejo, da bodo slovenski volilci leteli na njihovega možica kakor čebele na med. Le naj ga postavijo kandidata, nas bi to veselilo, kajti tu bi se vsaj pokazalo, da je v celjskem okolišu nemčurstvu za vedno odklenkalo. Gotovo pa se skriva za nemčursko molčečnostjo zavrtni načrt. Prepričani smo, da se je razvila mogočna tajna agitacija, katera pripravlja vse za zadnji trenotek. Ako ne skrivajo iz drugega vzroka, potem pač že zato, da bi zazibali slovensko stranko v nedelavnost, brezkrbnost, da bi potem ob pičli slovenski udeležbi lahko volili svoje cipce. Ali, naj bodo še tako navihani, le verujejo naj nam, da so nam njihove zvijače dobro znane, da Slovenci nismo tako neumni, da bi se vsedali na njihove limanice. Nemčurska dozdevna brezbržnost za volitve nas ne bo zmotila. Nam je popolnoma isto, ali se udeležijo nemčurji volitev ali pa ne, Slovenci gremo na volišče, da pokažemo, da je Spodnja Štajarska slovenska last, da si na svoji zemlji izvolimo svojega poslanca, kateri bo kot zastopnik tisočev in tisočev slovenskih volilcev smel povzdigniti odločno besedo v deželni zbor. Mi gremo na volišče, da izkažemo čast svojemu slovenskemu narodu, pa naj nas pri tem skuša motiti kaka nemčurska zgaga ali pa ne. Naj le torej pridejo s svojim kandidatom, slovenski volilci mu bodo že dali vetra, ki mu bo za vedno odpihal tako predrznost!

— Volilne lumparije v Celju. Kar smo mislili, da se bo zgodilo, se je tudi zgodilo v resnici. Pričakovali smo, da bo celjska nemškutarija storila vse mogoče, da se Celje pokaže nemško in res, ako bi se za volilne sleparije mogle oddajati srebrne in zlate kolajne, bi bila celjska nemškutarija od prvega do zadnjega vsa v srebru in zlatu. Kako so vam to delali. Vzamimo n. pr. „nemško“ tiskarno „Celejo“. Med vsemi tiskarskimi uslužbenci ga ni človeka, ki ne bi bil dobil legitimacije, a stavci so večinoma Prusi, nemški državljani, med njimi celo taki, ki so komaj po par tednov v tiskarni uslužbeni. Eden je celo dobil legitimacijo, dasiravno je star šele 18 let. To je samo en slučaj, pri enem delodajalcu, in tako se godilo povsod. A kako se je delalo s slovenskimi volilci. Večje lumparije ni mogoče pomisliti. Ljudje, ki so volilci v mestni zastop in v deželni zbor, ker plačujejo toliko davka,

večala. Vsedel se je na stol; potem je vstal in šel v spalnico.

Tu je vladala smrtna tišina. Na postelji ob oknu je ležal deček z odprtimi očmi in s čudečim se izrazom na licu. Ni se genil, njegove, odprte oči so se pa videle, kakor bi za trenotek temnejše postale. Ob postelji je ležala na kolenih mati, roke na dečkovem trupu in glavo v posteljinih gubah. Kakor deček se ni ganila.

Zdravnik je obstal ob svoji ženi vtaknil roke v žep in gledal s povešeno glavo sina.

Ko je stal kakih pet minut pri ženi, je odšel iz spalnice v kuhinjo. Ko je šel mimo peči in deklina postelje se je še bolj sklonil in stopil v vežo. Tam je zopet zapazil tujca z bledim obrazom.

„Vendar!“ je vzdihnil Abogin in prijel kljuko. „Prosim, peljiva se zdaj!“

„Zdravnik se je zdrznil, ga pogledal in se spomnil nanj. . .

„Rekel sem Vam že, da se ne morem z Vami peljati!“ je rekel živahno. „To je vendar čudno!“

„Gospod doktor, jaz Vas razumem popolnoma!“ je rekel Abogin s prosečim glasom. „Toda, saj vas ne prosim záse. . . Meni umre

žena! Moj Bop, mislil sem, da ste se oblačili! Doktor, čas je drag! Peljiva se, prosim Vas.“

„Nemogoče mi je, z Vami se peljati!“ je rekel Kirilov zategnjeno in šel v sobano.

Abogin mu je sledil in ga prijel za rokav. „Veliko žalost morate prenašati, razumem, toda ne prosim Vas, da bi zobe zdravili, ampak da bi človeško življenje rešili. V imenu človekoljubja Vas prosim!“

„Človekoljubje ima, kakor vsaka stvar, dve strani,“ je rekel Kirilov razdražen. „V imenu tistega človekoljubja Vas prosim, da mi dajte mir. Komaj se držim na nogah, Vi me pa stržite s človekoljubjem! V tem trenotku nisem za nič sposoben. . . ne peljam se za nobeno stvar, in kako naj bi ženo samo pustil?! Ne ne. . .“

Kirilov se je branil z rokama in stopil korak nazaj.

„In. . . in ne prosite me!“ je nadaljeval prestrašeno. „Oprostite mi. . . Po trinajstem zvezku zakonov sem dolžan z Vami se peljati in Vi imate pravico me za vrat zgrabiti in me s seboj vleči. . . Prosim, vlecite me, toda. . . jaz sem za nič. . . Niti govoriti ne morem. . . Oprostite. . .“

„Doktor, to ni prav, da tako z menoj govorite!“ je rekel Abogin, prijemši zopet doktorjev rokav. „O trinajstem zvezku ne more biti govora! Vas siliti nimam pravice. Če hočete iti, pojdite, če nočete, je Vaša stvar, z Vašo voljo pa jaz nimam opravka, obračam se samo na Vaše sočutje. Mlada žena umira! Rekli ste, da Vam je sin umrl, kdo naj bi torej bolje moj strah razumel kot Vi?!

Aboginov glas se je tresel od razburjenosti; to tresenje je bilo bolj prepričevalno, kakor besede. Kirilov pa je stal in molčal. Ko je rekel Abogin še nekaj fraz o visokem poklicu in požrtvovalnosti zdravnika je vprašal doktor temno: „Je-li vožnja dolga?“

„Približno trinajst do štirinajst vrst. Imam izvrstne konje, doktor! Dam Vam častno besedo, da Vas pripeljem v eni uri tja in nazaj.“

Zadnje besede so uplivate veliko bolj na zdravnika, kakor sklicevanje na človekoljubje in poklic zdravnikov. Malo je pomislil in rekel z vzdihom:

„Dobro, peljiva se!“

Stopil je hitro v svojo sobo in se prikazal kmalu v dolgi površni suknji. Razveseljeni Abogin

da, celo akademično izobraženi možje, ki so se zglasili na mestnem uradu, ne dobijo izkaznic. Koliko pa je šele izpuščenih delavcev! Prepričani smo, da bodo imele te volitve še občutne posledice za one, kateri so si upali na tak nečuden način prelomiti postavbo. Naj bodo uverjeni, da bomo na volišču zaznamenovali vsakega sleparja in da bo vsak slučaj posebej imel nadaljevanje pred c. kr. sodiščem. Ako mislijo razni volilni sleparji, kakor so se izkazali že ob večih prilikih, da bodo imeli dne 20 t. m. proste roke, da bodo lahko sleparili, kakor se jim bo zdelo, se pač motijo. Slavne c. kr. oblasti opozarjamo že sedaj na te nepostavnosti, da pozneje ne bo izgovorov.

— Od Sv. Martina v Rožni dolini. Veselica, katero je priredilo v nedelje 4. t. m. „Bralno in pevsko društvo šmartinsko“ je bila res prava ljudska veselica, ki ostane vsakomur o nepozabnem spominu. Prihiteli so ob tej priliki v ta tih, idiličen kraj bližnji sosedje, dragi gostje iz Vojnika, Nove cerkve in Galicije. Udeležilo se je pa te slavnosti tudi „Bralno društvo dobrnsko“ z zastavo. V imenu domačega bralnega društva ga je pozdravila gđc. B. Žižekova in poklonila v znak hvaležnosti v roke predsednika g. kaplana Schreinerja krasen šopek z željo, da stopajo narodni mladeniči dobrnski še v bodoče tako vro, neustrašeno naprej s ponosno svojo zastavo v prosep slovenske Dobrne. Gsp. nadučitelj Kvac pozdravi na to kot predsednik domačega bral. društva vse navzoče. Mešan in moški zbor pa nam je za pel pod njegovim spretnim vodstvom celo vrsto umetnih in narodnih pesmic. Tako dovršenega in ubranega petja ni lahko slišati na preprostih kmetijskih odrih. Vsa čast torej g. nadučitelju, to je pravi ljudski učitelj — čegar delokrog ni omejen med šolske stene — ki gre med narod in dela za narod, iz kojega je izšel. Slavnostni govornik gsp. Schreiner iz Dobrne je v daljšem, prepričevalnem govoru bičal naše narodne grehe, narodno zaspanost in mlačnost, kije kriva, da se na naši zemlji šopiri oholi tujec, ki sovraži in blati vse, kar nam je svetega. Mal narod smo, a zato nam še ni treba obupati. Zdrav, čil in krepak slovenski narod ne bode propadel. Skrbimo le, da ostane, da postane zdrav, čil! Na slovenskem obzorju se svita, že se dani; skoro napoči dan naše zmage in napočiti mora, če se bo vsak posameznik zavedal svojih pravic in — dolžnosti, ki jih ima do svojega naroda. V bratskem sodelovanju vseh slojev zasije tudi nam solnce lepše bodočnosti! Veliko smeja je pa vzbujal šaljiv nastop „Prvikrat pri fotografu.“ Da se je pa veselica tudi v gmotnem oziru dobro obnesla, je zasluga vrlih gđc. učiteljic in Poherčeve Micike, ki so za društvo nabrale z razpečevanjem šopkov, šaljive pošte in listkov za tombolo precej okroglih kronic. Ob prijetnih zvokih ljubkih narodnih pesmic so nam potekle ure hitro, prehitro in treba se je bilo posloviti. Da bi se le skoro

zopet videli v lepi Rožni dolini! — Eden, ki je bil zraven.

— V nedeljo na Dobrno! „Bralno društvo“ na Dobrni obhaja v nedeljo, dne 18. septembra svojo 10letnico. Društvo je za Dobrno in okolico največjega pomena, zato se zanimajo zanj prijatelji in nasprotniki. Prijatelji, da ga podpirajo, da ga širijo in utrjuje; nasprotniki, da ga zatrejo in uničijo. Deset let se vrši ta neprestana borba, na eni strani poštenost in narodna značajnost, na drugi strani kruta sila in plačano izdajstvo. Tako si stojijo vrste nasproti. Z zadovoljstvom zre društvo v svojo preteklost, vedno je imelo pred seboj svojo vzvišeno nalogo in zmagovalo je kljub vsem nečudenim oviram. In v nedeljo hoče oživiti spomine na preteklo dobo, iz preteklosti hoče se učiti za prihodnost, da nadaljuje neustrašeno svoje delo. Upa, da ga tudi nadalje podpirajo njegovi prijatelji, posebno, da se odzovejo v nedeljo njegovemu vabilu k proslavi 10letnice. Na sporedu je petje moškega in novega mešanega zbora šmartinskega, slavnostni govor, srečolov itd. Med posameznimi točkami igragodba. Udje „Br. dr.“, kateri so za letos že plačali udnino, so vstopnine prosti. Za neude je vstopnina: sedeži 20 kr., stojišča 10 kr. Slavnost se vrši o vsakem vremenu. Po končanem sporedu je skupen odhod v gostilno g. Korena, kjer je prosta zabava s petjem in godbo.

— Šmartno pri Gornjemgradu. V Celju dne 6. septembra 1904, v štev. 69 je „Domovina“ prinesla dopis o poštnem pečatu pri sv. Frančišku v Sav. dolini, da je ta pečat še vedno samo nemški. Istotako imamo tudi v Šmartnem pri Gornjemgradu za Dreto še vedno samo nemški napis na poštnem pečatu, namreč: „St. Martin bei Oberburg.“ Šmartno spada ravno tako pod občino Bočno in okraj Gornjihrad. Res čudimo se, da se slovenska občina bolje ne briga za take važne zadeve. Na slovenskih tleh bi pač ne smelo biti občine, katera ne bi storila v takih zadevah vseh potrebnih korakov, da pridobi slovenskemu jeziku enakopravnost.

— Slavno c. kr. državno pravdnštvo v Celju se opozarja na nekatere nedostatke, kateri so se vrinili v preiskavo proti tolpi (Franc Rudolf, Ludvik Skale & Comp.), katera je dne 4. septembra t. l. napadla „Narodni dom“ v Konjicah. Preiskavo proti gori omenjenim vodi sedaj sodnijski pristav v Konjicah, g. dr. Račič, kateri bi moral kot priča v tej zadevi zlišan biti. In kot priča on ne more in postavno ne sme biti obenem tudi v isti zadevi preiskovalni sodnik. Prosimo in zahtevamo, da slavno c. kr. državno pravdnštvo dosedanje preiskavo ovrže, novo, strogo in natančno vpelje, katero naj vodi drug preiskovalni sodnik, sodnik, kateri ni v to zadevo zapleten. Predlagamo, da se v novi preiskavi vse dosedaj že zaslišane priče še enkrat zasliši, zasliši naj se kot priča dosedanje preiskovalni sodnik g. dr.

Račič, kakor tudi nove priče, katerih imena se bodo pravočasno slav. c. kr. državnemu pravdnštvu v Celju naznanila. Zelo umestno in za pravi in hitri razvitek preiskave zelo potrebno je, da se glavna krivca Franc Rudolf in Ludvik Skale vnovič potegneta v preiskovalni zapor, da ne bodeta z žuganjem in napadanjem priči ovirala razvitek in rezultat preiskave, kakor se je to sedaj godilo, ker sta bila omenjena še pred sklepom preiskave nenadoma iz preiskovalnega zapora izpuščena ter dva dni neprenehoma z najgršimi psovkami in žuganjem javno napadala priče, katere so bile proti njima zaslišane, ne da bi v to poklicane oblasti kaj v njih varstvo ukrenile! Konjiški Slovenci.

— Iz Laškega. Mlado in staro v našem trgu se zgraža nad lahkomišelnim počenjanjem občinskega odbora, ki je prišel na tako gorostasno budalost, kupiti tukajšnje kopališče. Poizvedovali smo, kaj je pravzaprav privedlo odbor do tega brezupnega koraka in prišli smo do zanimivega zaključka: edino strah, da bi ne prišlo kopališče v slovenske roke. Neki šaljivec natvezel je namreč našim nemčurjem lažljivo vest, da hoče kopališče izdražbati naša pivovarniška družba. In da bi se ta „strašna nesreča“ ne zgodila — bil je slavni nemčurski odbor takoj pripravljen žrtvovati blagor in imetje vseh tržanov; njih verni pristaši in kimavci hoteli pa so iti kakor ovce za kozlom brez vsakega premišljanja v v lastno propast. Toda kaj pravimo: Ti, ki so za posojilo, so večinoma uradniki, ki se lahko vsak čas preselijo v drugi kraj, trpeli pa bi posestniki in domačini, ki so navezani na svoj dom! — Tržani, premislite, v kakih rokah se nahaja uprava Vaše občine! Ali se ne bojite, da Vas ne bi nekoga lepega dne brez Vaše vednosti prodali s kostmi in kožo vred prvemu, ki bo za Vas vprašal? Občinski odbor, kateremu je blagor občine deveta briga, ki tako lahkomišelnost ravna s premoženjem občine, je zrel za kuratelo. Kdor se količkaj zaveda svojih dolžnosti kot občinski volilec, gledal bode, da se čimprej izvoli zmožnejši odbor, ki bode imel resno voljo delati v prid občine, ne pa v njegovo škodo in to na ljubo našim smrtnim sovražnikom, to je tistim Nemcem, ki komaj čakajo trenutka, ko bodo Slovinci dosti neumni, da se bodo pustili brez ugovora pobasati v vsememško mavho, mislimo reči državo. Volitve v tržko občino so blizu. — Volilci, popravite, kar ste dozdej zagrešili!

— Laške novice. Danes 14. t. m. vršilo se je licenciranje bikov in premiranje živine. Iz vsega okraja se je prignalo mnogo lepe živine. — Pogovor med Nemcem-tujcem in nemčurjem-domačinom: Nemec: Kako to, da je v nemški šoli tako malo otrok, v slovenski pa toliko? Nemčur: Ker je okolica slovenska, trg pa tudi napol. Nemec: Pa trg bode menda vendar obdržali v nemških rokah? Nemčur: Nato vam pa še

je stopical in mencial z nogami, pomagal zdravniku se obleči in stopil z njim ven.

Zunaj je bilo temno, toda svetlejšje, kakor v veži. V temi se je videla visoka, nekoliko vpognjena postava doktorjeva z dolgo, ozko brado in z orlovim nosom razločno.

„Verujte mi, da znam ceniti Vašo velikodušnost, je mrmral Abogin, ko je pomagal zdravniku v voz priti. „Kmalu sva na cilju. Ti pa prijatelj Luka, vozi hitro, kolikor je mogoče, prosim Te!“

Kočižaj je vozil hitro. Najprvo se je vlekla vrsta neznatnih poslopij; povsod je bila tema, le notri na dvorišču je bilo katero okno razsvetljeno. Potem se je peljal voz v popolno temo; tu je vladal vlažen dub, ki je spominjal na izhlapanje gob, in tu se je slišalo šuštenje drevja. In zdaj se je pokazalo v temi posamezno drevje, grmovje. Voz je drdral po ravnini. Med celo vožnjo sta molčala Kirilov in Abogin. Samo enkrat je vzdihnil Abogin globoko: „Mučen položaj! Svojcev se ne ljubi nikdar bolj, kakor če so v nevarnosti, da se jih izgubi.“

In ko se je peljal voz skozi reko, se je Kirilov zravnal, kakor bi ga bilo prestrašilo šumenje vode in začel se je nemirno na sedežu premikati.

Čim bližje sta prihajala cilju, tembolj je bil Abogin nemiren. Vstajal je s sedeža in gledal preko kočižajevih ram v daljavo. Ko je obstal voz pri stopnicah in je zagledal okna v drugom nadstropju razsvetljena, se je slišalo, kako težko je dihal. „Če se zgodi nesreča... je ne preživim,“ je rekel stopivši z doktorjem v vežo. V veži ni bilo niti stopinj slišati in cela hiša se je bila kakor v spanju, čeravno je bila razsvetljena.

„Nihče se ne prikaže, nikogar ni slišati,“ je rekel Abogin stopajoč po stopnicah. „Nobene zmešnjave. Dal Bog, da bi bilo vse dobro!“

Peljal je zdravnika iz predsobe v veliko dvorano. Odtod sta šla v majhno, prijazno in lepo vzprejemnico, ki je bila napolnjena s prijetnim rdečkastim mrakom.

„Vsedite se tu za čas,“ je rekel Abogin. „Jaz pa... jaz bom malo pogledal in na Vaš prihod pripravil.“

Kirilov je ostal sam in ogledoval svoje roke...

Ko je čakal kakih pet minut, se je ozrl v vrata, skozi katera je odšel Abogin. Na pragu teh je stal Abogin, toda ne isti, ki je odšel. Njegov obraz, njegove roke, njegova postava so spominjali pol na obup in pol na uničene telesne bolečine. Njegov nos, njegovi ustnici, nje-

govi brki, vse na obrazu se je gibalo, in zdelo se je, kakor bi se hoteli poedini deli njegovega obraza odtrgati, oči so se pa zdele, kakor bi se smejale od bolečin.

Abogin je stopal s težkimi, veliki koraki v sredo sobe, se pripognil in zažugal s pestmi.

„Goljufan!“ je kričal, naglašujoč posebno zlog „lju“. „Goljufala me je! Zapustila me je! Zbolela je in me poslala k zdravniku, da je zamogla s Papčinskimi uiti! O, Bog!“

Abogin je stopil pred zdravnika in mu motal svoje bele, mehke pesti pred obraz in tožil dalje.

„Zapustila me je: Goljufala! Kaj naj hoče ta laži! Moj Bog! Moj Bog! Čemu naj bo ta lumparija, ta hudičeva igra? Kaj sem storil? Zapustila me je!“

Solze so mu privrele iz oči. Obrnil se je in začel hoditi po sobi semintja. Na brezbriznem obrazu zdravnikovem se je prikazala radovednost. Vstal je in ogledoval Abogina.

„Oprostite, pa kje je bolnica?“ je vprašal.

„Bolnica, bolnica!“ je kričal Abogin smejoč se in jokajoč. „To ni bolnica, ampak prokleta nesramnica! To je podlost, ki bi se je niti vrag sam podlejšje izmisliti ne mogel! O Bog, da bi bila rajše umrla! Tega ne preživim!“

ne morem danes odgovoriti!.... Svetujemo temu radovednemu Nemcu, naj se pride čez deset let osebno prepriča, v katerih rokah bo občina. — Uslužbenci nekega tukajšnjega slovenskega trgovca prav pridno po nemčurških gostilnah svoje velikonomške mišljenje prodajajo. Hajlanje in „Wacht am Rhein“ — to jim je nekaj vsakdanjega. — Upamo, da se dotičnikom to enkrat za vselej prepove. Ako že nočejo v slovensko družbo zahajati, naj se držijo vsaj nevtralne, da ne bodo spravljali svojega gospodarja v slabo luč in — škodo. — Nemški gostilničarji so v silni zadregi. Slovenski gostilničarji, ki dobivajo pivo od delniške pivovarne, nastavili so isto po 16 kr. liter. Nemški gostilničarji so sedaj razobesili pri svojih gostilnah neka naznanila, katerih pa nihče ne razume, ker so pisana v blaženi nemščini. Torej ne bo nič „kšefta“!

— Laški trg. Čast komur čast, ali v našem zagrizeno nemčurškem trgu so pač le redki oni, katerim naj bi človek pripoznal, da jo v resnici zaslužijo. Da, da, razmere pri nas so pač že takšne, da mora človek prijeti za pero in povedati javnosti, kako zelo gnjilo je pri nas, posebno pa tamkaj, kjer bi se vsakdo nadejal, da je vse v najboljšem stanju. „Domo vina“ je pred kratkim poročala, kako se je iz Laškega iztiralo g. kapelana Bosino. Ta odločni narodnjak je moral iti, ker je bil res narodnjak in ni le samo tupatam pokazal, da ga ni sram, ako se naziva Slovenca. Seveda je bil zato trn v peti laških nemčurških mogotcev, in ne samo teh, temveč tudi onih ljudi, ki se sicer smatrajo za Slovence, a jim je ipak najljubša družba nemčurških „losvonromlerjev“, onih, ki so šli postavljati v Celje temelj luteranski cerkvi. In med te gospode spada gospod, ki je rekel novemu gospodu kapelanu, ki se mu je kot svojemu predstojniku prišel predstaviti: „Ako mislite biti takšen, kakor je bil Bosina, Vam svojih stvari ni treba izložiti“. To je oni gospod, ki od časa birme pa do odhoda ni z g. Bosino izpregovoril niti ene prijazne besede, dasiravno sta sedela pri isti mizi, dasiravno sta oba Gospodova namestnika. To je tisti, ki je celo v cerkvi, ko je bil g. Bosina na prižnici, pokazal svojo jezo, da ni niti počakal s sv. mašo, temveč med propovedjo, v kateri se je g. Bosina poslavljaj od svojih župljanov, stopil pred oltar in se prej tako glasno kregal, da je motil propoved, to je tisti, ki je prepovedal peti in orgljati med Bosinovo mašo, ki je prepovedal pevcem, ki jih je g. Bosina tako izborno izvežbal, prihajati na kor, da mora organist sam peti, to je tisti, ki pusti, da je župna cerkev podobna prej zapuščenemu hlevu, nego li cerkvi. Seveda, kdor se druži le z nemčurji, komur je najljubša družba prusaška, komur je le na tem vse ležeče, da se ugodi povsod in vselej le onim zagrizencem, kateri bi vsakega Slovenca najrajši utopili v žlici vode, o takem človeku se pač mora reči, da je ovira vsakemu narodnemu življenju, da

razdira ono, kar so drugi s trudom in težavo zgradili. Zato ni čudno, da ga laško nemčurstvo hvali in kadi v „vahtarci“, zato pa se nam tudi ne zdi čudno, ako ga slovenski „buteljni“, kakor je blagovolil imenovati slovenske mladeniče ob priliki birme, ne častijo! Pač pa ga častijo drugi, zlasti oni, ki pod njegovim dušnim pastirstvom žive v dvojnem in trojnem konkubinatu, katere mora šele posvetna oblast s silo odvrčati od takega pohujšljivega življenja, ki je postalo že tipično za nemčurški Laški trg, kjer se dobi matere z desetimi nezakonskimi otroci, kjer imajo nemčurški možje po dve priležnici poleg legitimne soproge itd. Naš gospod pa ne reče k temu nič, pač pa skrbi zato, da se odganjajo iz trga ljudje, ki so storili v enem mesecu več za blagor župljanov kakor drugi, ki v zlatu dobivajo svojo plačo, leta in leta. — Mislim in upam, da me bo vsakdo razumel, kajti resnico je lahko izpoznati, seveda onemu, kdor jo hoče!

Resnicoljub.

— „Deseti brat“ v Brežicah. Dne 11. t. m. smo imeli v Brežicah Slovenci izreden užitek. Ljubljanski dijaki so predstavljali v zvezi z brežiškimi diletanti „Desetega brata“. Če hočemo z eno besedo označiti uspeh, potem samo rečemo, da je bilo vse presenečeno. Igralo se je izborno. Igra se je pridno vadila, igralci so znali vse uloge na pamet, niti enega pogreška nismo opazili. Odlikovali so se mladi igralci po izborni mimiki, lepem predavanju in srečnem druženju ulog z lastnim značajem. Nikjer ni bilo opaziti, da bi se pretiravalo, kar zlasti diletantje radi store, in tako se nam je vsem dozdevalo, kakor bi imeli pred seboj gojence dobre dramatiške šole. — Zlasti izborno so igrali diletanti, ki so imeli glavne uloge. Deseti brat s svojimi razgaljenimi prsi, širokim, opletenim klobukom je krasno in markantno označil ono nesrečno bitje, ki je dalo povod nastanku romana in igre. Šaljivost in resnoba, vse se mu je dobro poneslo. Izborno in naravnost umetniško dovršeno je igral ono poslednjo sceno, ki po svoji tragiki tako silno deluje na poslušalca. Častitamo mlademu gospodu in mu želimo še mnogo enakih uspehov. — Manica, ljubka in dražestna grajska rožca, je tudi pokazala, da se ve vživeti v razmere, ki so ji sicer tuje. Nič pretiranosti, nič afektiranega, vse preprosto in naravno. Samo v zadnji sceni se nam je dozdevalo, da je preveč mirno sprejela vest o grozni sumnji, ki je pretila njenemu dragemu. Ta malo neugodni vtis pa je popravila takoj, ko je zopet smela veselja polna svojemu dragemu v naročje. — Lovro je bil malo pretih. Sicer smemo tudi njegovo igranje imenovati prav dobro. — Krjavelj je kaj dobro pogodil svoje dovtype. Tudi on ni pretiraval, samo ko je Deseti brat umiral, bi naj pustil svojo kozo, ker je to njegovo početje tako vplivalo na mlajše poslušalce, da so s svojim smehom popolnoma izbrisali ono grozno tragiko, ki bi naj ravno tu z vso silo delovala na poslušalce. — Benjamin je dobro igral, samo premalo mimike

je bilo. Črevljari in njegova žena sta izborno igrala, zlasti gospica Polanšekova je pokazala, da je brežiškemu odru pridobljena moč, katera vzbuja najboljše nade, in ki bode vsekako žela v našem gledališču še mnogo pohvale. Živela! Francelj in Franica sta bila ljubek parček. Gospodična Brovetova nas je iznenadila tako po svojem lepem igranju kakor po krasnem petju, ki nam je seglo globoko v srce. Tudi to novo moč pozdravljamo kar najsrčneje in se veselimo trenutka, ko jo bomo zopet videli na odru. — Vse druge manjše vloge so bile srečno razdeljene. Zahvaljujemo se mladim igralcem in jim kličemo srčen „živio“. Naj delajo še drugod tako za narod in izpolnili bodo svojo narodno dolžnost na najlepši način. Omeniti moramo, da je naš vlasuljar in brivec Holy zopet pogodil vse maske prav izvrstno. Čast takemu obrtniku, ki se povzpne v svoji stroki do take višine. — Poset je bil jako dovoljen, dvorana je bila polna do zadnjega kotička. Brežiška okolica se probuja in to pomeni, da bode našim nasprotnikom kmalu odklenkalo. Po zabavi se je vršil jako animiran ples. Pri kadrlji smo šteli nad štirideset parov. Ples je trajal eo tretje ure. Zabavali smo se pa še do „poznega“ jutra. Potem je bil izlet kolesarjev v Čateške toplice, kjer se je vršila jako živahna zabava v novem topliškem parku. Z žalostnim srcem smo se ločili od tega lepega kraja. Na kmalno svidenje pri prihodnji gledališki predstavi, katerih bode agilni čitalniški odbor na novem krasnem odru prav čisto uprizoril.

— Brežiške barabe so bile dne 11. t. m. zopet v velikih skrbeh, da bi svoje nizke eksistence ne dokumentirali na primeren barabski način. Kakšni takini so v službi naše nemške elitne garde, to se ne da popisati. Ko bi jih človek našel na Turškem, bi se ne čudili. A pozor! Kdor hoče priti do sinekure v Brežicah, ta mora najmanj pet Slovencev skalpirati, potem sme med to divjaški nesramno društvo. Kraljičev vajenec Vuzdarič in nekov Vrtič sta napadla nekega slovenskega dijaka, ki je šel ravno mimo k predstavi. Policaj, naš znani „gospod“ Žrjav, ki so doma tam nekje v Dolah in ne znajo pet nemških besed pravilno izgovoriti, a morajo biti vesten čuvaj Nemcev, je bil prav blizu, a ni storil ničesar, da bi poboj preprečil. Zato imamo priče in poskrbeli bomo, da bo mestna občina prisiljena, te svoje znamenite policaje odstraniti. Dobila je že resen opomin, a se izgovarja, da ne dobi drugih. — Omenjeni dijak je bil z nožem ranjen na glavi in na hrbtu in je ves s krvjo oblit prišel v „Narodni dom“, kjer ga je dr. Strašek obvezal. Žalostno je, da sta omenjena napadalca po rojstvu gotovo Slovenca. Starši, ne dajte svojih otrok k Nemcem, potem ne bode več renegatstva. Mnogo prispeva k takšnim izgredom tudi vzgoja v nemški šoli, kjer je politika vedno na dnevnem redu. Slovenci, vi imate slovensko šolo v Brežicah, zakaj ne pošljete otrok tja? Zakaj si kopljete sami prokletstvo na glavo.

Zdravnik se je zaval. Mežikal je z očmi, iz katerih so silile solze, njegova brada se je pomikala na levo in desno.

„Povejte mi, prosim, kaj je to?“ je vprašal in gledal radovedno okoli sebe. „Moj otrok je umrl, moja žena je s svojo bolestjo sama doma. Jaz sam stojim komaj na nogah, tri noči že nisem spal... In kaj pomeni to? Sili se me v neumni burki ulogo orodja igrati! Tega... tega ne razumem!“

Abogin je odprl eno roko, — vrgel zmučkan papir na tla in stopil nanj, kakor na žuželko, ki se jo hoče streti.

„In jaz nisem ničesar videl... ničesar razumel!“ je rekel med stisnjenimi zobmi in s takim izrazom na licu, kakor bi mu bil nekdo na kurje oko stopil. „Nisem opazil, da je vsak dan sem pohajal, nisem opazil, da se je danes v vozu pripeljal. Zakaj v vozu? In jaz tega nisem videl! Jaz — zaspanec!“

„Ničesar — ničesar ne razumem!“ je mrmral zdravnik. „Kaj je to?! To se pravi iz človeka norce briti, to je zasramovanje človeških muk! To je nekaj nemogočega... To vidim prvič v življenju!“

S topim, začudenim izrazom človeka, ki začena ravnokar razumevati, da se ga je težko razžalilo, je zmaljal zdravnik z ramama, krilil z rokama in se je v največji utrujenosti zgrudil na stol, ne da bi mogel govoriti.

„No, če me ne ljubiš več, če ljubiš drugega, — bodi Bog s teboj!“ je rekel Abogin z jokavim glasom. „Zakaj pa ta goljufija?! — Čemu? In zakaj? Kaj sem ti storil? — Poslušajte, gospod doktor,“ je rekel toplo stopivši k zdravniku. „Vi ste bili nehoti priča moje nesreče in jaz Vam nočem resnice prikrivati. Prišegam Vam, da sem ljubil to žensko, kakor boga, kot suženj! Vse sem žrtvoval: s sorodniki sem se sprl, njej na ljubo sem službo pustil, godbo zanemarjal; njej sem vse odpustil... Nikoli je nisem neprijazno pogledal... Jaz sem nedolžen... Zakaj ta laž? Ne zahtevam ljubezni, toda čemu ta podla goljufija? Če me ni ljubila, naj bi mi bila odkrito, pošteno povedala, tembolj, ker je poznala moje nazore v tej zadevi.“

S solzami v očeh, na calem teleu tresoč se, je odkrival Abogin zdravniku svoje srce. Govoril je toplo, obe roki na srce pritiskajoč; odkrival je svoje družinske skrivnosti brez obotavljanja, in se je zdel vesel, da so se izlivala

te skrivnosti iz njegovih prs. Ko bi bil mogel dve uri na ta način govoriti, svoje srce odkriti, bi se bil končno vendar prostejšega čutil. In kdo more vedeti, če bi se ne bil voljno s svojim jedom spravil, ne da bi bil brezuspešne neumnosti delal, ko bi ga bil zdravnik mirno poslušal in mu svoje sočutje pokazal...

Toda prišlo je drugače. Ko je Abogin govoril, se je njegov obraz izpremenil. Ravnodušnost in čudenje sta izginila in pokazal se je izraz teškega razžaljenja, nevolje in jeze. Ko je pokazal Abogin aliko mlade žene z lepim, toda suhoparnimi, brezizraznim obličjem, ki je spominjalo na nuno in vprašal, če-li more tak obraz lagati, je skočil zdravnik hipoma z bliskajočimi se očmi na noge vsak zlog osorno naglašajoč:

„Zakaj mi vse to pravite? Jaz nočem slišati! Nočem!“ je kričal in tolkel s pestjo ob mizo. — „Kaj me brigajo Vaše skrivnosti, vrag jih vzami! Vi nimate pravice, meni take neslačnosti praviti! Ali mislite, da še nisem dovolj užaljen? Sem-li sluga, ki se ga sme do skrajnosti razžaliti? Da?“

Abogin je stopil par korakov nazaj in strmel začuden v Kirilova.

— Iz Št. Martina na Pohorju. Nečuvane stvari se godijo radi volitev tudi na zelenem Pohorju, kjer bi si človek nikdar ne mislil. Župan v Repi pri Htinjah, Pliberšek Franc po imenu, nosi po noči z laterno v roki in črnilom in peresom v žepu po hišah glasovnice ter jim napiše kar meni nič tebi nič ime kandidata, seveda Stigerja, katerega bi po prepričanju volilec ne napisal. Če dela župan to iz nevednosti, ali delajo Judeževi groši, se vpraša. Koliko pač vendar lahko škodi tak župan. Ko bi vendar zasvetila luč tudi ubogim Pohorcem, ki se s tako zaupljivostjo obračajo in zapisujejo svojemu nasprotniku. Ljudstvu je treba probujenja. Ali Stiger se bo zadovoljil tudi z glasovi neprebujenih.

— Žetale. Skoraj bi človek ne verjel, a istina je, da se tudi v naši tihi vasi nahaja nekaj golazni, katera le suhe kosti ptujskega lažnjivca ali „Štajarca“ gloda in le po njegovem taktu pleše. Dosedaj smo se sicer malo brigali za te žužke, kajti bili so vsi lepo tihi in mirni v svojih koticah, le tuintam se je slišal kak zamolkli kvak, kvak, a ravno sedaj pred volitvami začelo pa se je regljati, kakor na ko mando. Treba je torej, da si te muzikante nekaj ogledamo. Glavno ulogo igra seveda znani prijatelj ptujskih nemčurjev (kateri pa, vsa čast mu, tudi slovenskih goldinarčkov ne sovraži), kojemu nikakor ne gre v glavo, zakaj se tukajšnje pametno ljudstvo z nogami in rokami brani voliti tistega orehovskega Bračkota, katerega mu je ptujski „šnapsbrener“ Stražil tako toplo priporočal. Zabavlja torej po svoji hudi merski šegi proti našemu slovenskemu kandidatu, dvornem svetniku Miroslavu Ploju in na vse kripilje hvali nemčurskega pristaša Bračko a. V tem poslu ga skuša podpirati njegov adjutant, neko mažarsko revče, katero ob vsaki priliki zabavlja čez slovenske kmete, dočim se siti samo le s poštenim slovenskim kruhom. Opozarjam Vas torej, zavedni volilci vseh pet občin, posebno pa volilce občine Dobrine, da se nikakor ne daste zapeljati, kajti vsakdo, kateri voli drugega kakor našega kandidata, dvornega svetnika dr. Miroslava Ploja, pljuje v svojo lastno skledo in je vreden, da se mu vžge na čelu znamenje izdajalca. Proč torej s „Štajerčevim“ pristašem, proč s hudimerskim Bračkotom, zapišite si vsi na glasovnico ime našega vrlega kandidata, dvornega svetnika dr. Miroslava Ploja in pridite na dan volitve, to je v torek, dne 20. septembra ob 9. uri zjutraj vsi brez izjeme na volišče in stojte kot en mož proti hinavcem in zapeljivcem in naša zmaga bo častna. Voli pa vsaka občina zase in sicer: Žetale pri Berlišku, Dobrina pri Hrovatu, Cermožice pri Rigetu; Nadole pri Lahu, in Kočice pri Krivcu.

— Hoče pri Mariboru — Dne 10. t. m. je umrl tukajšnji kanonik in nadžupnik čg. Mar

tin Strajšnak v 82. letu. Pokojnik se je rodil v Št. Jurju ob Ščavnici 28. vinotoka 1822, študiral v Varaždinu in bil 30. vinotoka 1845 v Celovcu v duhovnika posvečen. Od 1860 je bil dekan v Zavrčah, od 1. rožnika 1872 pa pri nas. Vseled svojih mnogih cerkvenih in posvetnih vednosti, vzornega značaja je bil l. 1884 imenovan častnim kanonikom. Njegovega pogreba 12. t. m. predpol dne se je udeležila vsa šolska mladina vseh petih šol z učiteljstvom, dve požarni brambi in obilno število faranov in okoličanov. 26 duhovnih tovarišev ga je spremilo in tudi c. kr. nam. svetovalec in okr. glavar grof Attems je stopal za krsto. Daj Bog, da bi dobila naša nadžupnija in dekanija vrednega naslednika.

— Maribor. Dne 11. septembra 1904 popoldne ob 3. uri so se na Tezni začela jesenska konjska dirka v daljavi na 2000 m. — Druge, četrte in osme dirke se je udeležili tudi kmetje. Druge, ljutomerske dirke so se udeležili: Alojz Sagaj iz Krapinja, Marko Šalamun, Franc Jelen, oba iz Lukavc, Anton Bežan iz Šaladina, Miha Kovačič iz Razvina, Anton Mahorko iz Spodnje Polskave, Miha Filipič iz Starevesi in Anton Petovar iz Vunč. Zmagali pa so in dobili: 1. darilo 250 K Bežanova 3letna Milica; 2. darilo 120 K Petovarjeva 7letna Minka; 3. darilo 100 K Bežanova 3letna Slavka; 4. darilo 70 K Filipičeva 6letna Cebra; 5. darilo 40 K Mahorkova 9letna Mici; 6. darilo 20 K Jelenova 7letna Tonica. Pri četrti tezanski dirki so zmagali in dobili: 1. gig turniška 4letna Baby; 2. konjsko opravo Petovarjeva Minka; 3. 40 K Bežanova Milica. Pri zadnji dirki so dobili: 1. 150 K Mahorko; 2. 70 K M. Kovačič; 3. 40 K M. Šalamun; 4. 30 K Sagaj; 5. 30 K Kuharič Josip; 6. 10 K Al. Vavpotič. — Kovačičeva štiriletna kobila je po drugi dirki zbežala in stolkla gig na drobne kose ter preskočila rante, kjer je takoj obležala a brez vsakega poškodovanja zopet vstala in pri zadnji dirki pridobila drugo darilo.

— Sv. Križ pri Ljutomeru. Dne 11. t. m. sem se vračal prav žalosten z veselice bralnega društva v Veržeju v našo faro Sv. Križa. Po potu sem premišljeval položaj v naši fari, pri merjal ga z drugimi kraji in posebno uvaževal sem dogodek pri zadnji veselici v Veržeju. Ravno ta mali trg, čisto na meji ob Muri, od cele slovenske javnosti pozabljen in od praznih duš zasmehovan, ravno v tem trgu se je vršila tako dobro obiskana in tako lepa veselica. Ta lepa udeležba — slovenske zastave niso vihrale samo z narodnih hiš, ampak tudi s stolpa tržke cerkve — to navdušenje ob prihodu čilega „Murskega Sokola“, to zanimanje za javno telovadbo, burno ploskanje k posameznim točkam telovadbe, lepi spored veselice, petja, krasno izpeljana igra „Idealna tašča“, navdušeni govori od gg. zdravnika dr. Chloupeka, župnika Janže

koviča, nadučitelja Schneiderja, nadučitelja Vauda itd. — to vse sililo mi je v dušo in mi podalo neki žalosten počutek o žalostnih tukajšnjih križevskih razmerah. Zaspanost povsod, ne samo to, kakor je pokazal zadnji izlet „Murskega Sokola“ k nam, ampak ščuva in ruva se na ravnost proti narodnim društvom iz prednjih krogov, prepoveduje se udeležba na takih veselice; veselice se sploh zanikajo, da jih ni treba, nemškutari se v takih hišah, kjer bi človek tega najmanj pričakoval, nemškutarija se brezobzirno širi po naši fari, mlačnost v narodnem in političnem oziru je že sloveča; cel čas se že v slovenski javnosti o nas nič ne sliši, samo če pride šolski nadzornik nadzorovat našo šolo, takrat brni po časnikihi ta velepomembni dogodek. Krogi, ki bi imeli skrbeti v prvi vrsti za omiko ljudstva, agitirajo proti temu, da bi se sezidala nova slovenska šola v Bučevcih oz. Vučji vasi itd. Tužna nam res majka Slava. Vidi se pač, kaj je delavnost, če samo pri mahnem številu. Vidi se pač v Veržeju narodni in delavni duhovnik in nadučitelj, da v skupnem delu se potem nekaj pod takšnimi razmerami doseže. Vi murski Poljanci pa, kedaj se vi zbudite, ali se bo našel pri vas delavni in narodni voditelj. Pazite, dokler je še čas, potem bo težko popravljati, kar se v ugodnem slučaju zanemari.

— V Nemcih znajo krasti in goljufati. Nemški centralni banki nemških hranilnic na Dunaju poneveril je 13. t. m. njen sluga Anton Jeennr nič manje kot 235 000 toraj skoro četrta milijona ter popihal ne ve se kam. Moral bi pri avstrijsko-ogrski banki vzdigniti 151 000 K, pri Giro Kassenverein pa 81.000 K položiti. Jäger je sicer vzdignil prvi denar, drugega ni položil, ampak denar vtaknil v svoj žep. Nemški odvetnik na Dunaju dr. Ljudevik Herz pa je poneveril svojim klientom samo malenkost 200 000 recu dveh milijonov. No vahta, ali je to tudi dokaz tiste „deutsche Treue“, o kateri vedno nemškutariji blebečejo. Zdaj poj slavo o „nemški zvestobi in poštenosti“. — Dr. Herz se je ustrelil.

— Nemec, ki ne razume nemški. Nemčurski listi, med njimi seveda v prvi vrsti celjska „vahtarca“, trobijo danzadnevom, da slovensko ljudstvo ne razume pismenega slovenskega jezika, češ da je to nekaka mešanica, katero razumejo le „prvaki“ a drug nihče. Da bodo naši bralci izpoznali, kako Nemci razumejo nemški pismeni jezik, priobčujemo po „Oesterreichische Kronen-Zeitung“ z dne 11. t. m. sledečo dogodbico: „Pred kazenskim sodnikom dr. Drawe v Leopoldstadt (II. okraj na Dunaju) stoji 40letni pohajač. Sodnik: Kako vam je ime? — Mož molči. — Sodnik: Kako se imenujete? — Mož molči. — Sodnik, misleč, da je mož gluh, kriči na vso moč: Kako se imenujete? — Nikakega odgovora. — „Najbrž govori češki“, pravi zapisnikar

„Zakaj ste me sem pripeljali?“ je rekel zdravnik in brada se mu je tresla. „Če se zaradi poželjivosti oženite, če zaradi poželjivosti zmorite, — kaj mene to briga?! Kaj je skupnega med menoj in Vašimi romani? Pustite me v miru. Delajte, kar hočete, — toda varujte se ljudi za norca imeti! Če jih ne znate spoštovati, jih pustite v miru!“

„Dovolite, — kaj hoče to vse?“ je vprašal Abogin zardevši.

„To pomeni, da je nizkotno in podlo z ljudmi se igrati! Jaz sem zdravnik, Vi pa imate in sploh vse, ki delajo, za slugo, no imajte jih za to, nihče Vam pa ni dal pravice iz trpečega človeka orodje narediti!“

„Kako mi morete to reči?“ je šepetal Abogin in v njegovem obličju se je začelo zopet tresi, zdaj jeze.

„Ne, — kako ste si mogli dovoliti, mene nekaj pripeljati, vedoč, da moram veliko žalost nositi, da bi Vaše neumnosti poslušal!“ je vzkliknil zdravnik in udaril zopet ob mizo. „Kdo Vam je dal pravice, tuje bolečine zasmehevati!“

„Vi ste gotovo ob pamet!“ je kričal Abogin... To je neplemenito! Jaz sem sam nesrečen in... in...

„Nesrečen,“ je ponavljal zdravnik zaničljivo. Ne izgovarjajte te besede, Vi nimate z njo ničesar opraviti. Lumpi, ki ne morejo dobiti

denarja v pokritje svojih menic, se imenujejo tudi nesrečne. Podli ljudje!“

„Častiti gospod, Vi se spozabljate,“ je sikal Abogin. „Za take besede... se človeka udari? Me razumete?“

Abogin je segel hlastno v žep, vzel in njega listnico, in vzemivši iz nje dva bankovca, ju je vrgel na mizo.

„Vzemite to za svoj obisk,“ je rekel. „To je Vaš honorar!“

„Vi mi ne smete denarja ponujati!“ je vzkliknil zdravnik, pōtegnil z roko preko mize in vrgel denar na tla. „Razžaljenja se ne more z denarjem poravnati!“

Abogin in zdravnik sta si stala nasproti in sta se pitala v jezi še dalje z razžaljivimi besedami. Gotovo nista nikdar v življenju, niti v sanjah, toliko krivičnega, trdega in nerazumljivega rekla. Iz obeh je govorila sebičnost nesrečnih. Nesrečni so sebični, hudi, krivični, trdi in se manj razumejo, kakor neumneži.

„Skrbite za moj povrat!“ je vzkliknil zdravnik brez sapa.

Abogin je pozvonil glasno. Ko na njegov klic ni nihče prišel, je še enkrat pozvonil in vrgel zvonec na tla, padel je na tla in se oglašil kakor umirajoč. Prišel je sluga.

„Kje tičite vsi, vrag vas vzami!“ mu je zaklical gospodar, stiskajoč pesti. „Kje si bil ravnokar? Pojdi in povej, da se pripravi temu

gospodu koleselj, meni pa ukaži zapreči voz! Stoj!“ je zakričal, ko se je sluga obrnil. „Jutri naj ne bode nobenega izdajalca v moji hiši! Vsi proč! Dobim si druge služabnike!“

Čakajoč voza sta molčala Abogin in zdravnik. Prvi je hodil po sobi in nekaj premišljeval. Srd se še ni ohladil, toda kazal se je, kakor bi ne opazil sovražnika... Zdravnik pa je stal oprt ob robu mize in gledal z zaničevanjem Abogina, s kakršnim zamoreta le bol in nesreča gledati.

Ko se je kmalu na to zdravnik v koleselj vsedel in se odpeljal, so še gledale njegove oči zaničevalno. Bilo je temno, mnogo temnejše, kakor pred eno uro. Rdeči polmesec se je že skril za grič in oblaki, ki so čuvali luno, so obdajali zvezde.

Voz z rdečo svetilko je drdral mimo.

Abogin se je odpeljal ugovarjat, neumnosti delat...

Med vožnjo ni mislil zdravnik ne na ženo, ne na Andreja, temveč na Abogina in na ljudi, v katerih hiši je ravnokar bil, ki jo je ravnokar zapustil. Njegove misli so bile nečloveško trde in krivične. Dolžil je Abogina, njegovo ženo, Papčinskega, vse, ki žive v rožnem mraku in diše po dišavah, sovražil jih je in zaničeval med vožnjo.

in ga vpraša po češko. — Mož molči. — Nato konstatuje sodnik, da je mož prišel iz Amerike. Nagovori ga francoski, potem angleški in končno italijanski. — Brez uspeha. — Ves obupan da sodnik poklicati kanceliste iz najrazličnejših oddelkov; ti govorijo bolgarski in srbski, drugi hrvatski, eden celo španski. Ali mož le molči in se smehlja. — Tu zakliče zastopnik državnega pravdnistva, opustivši nemški pismeni jezik: „Sö, Himmelsakrament, wos redens denn?“ (Torej v nepisnem dunajskem narečju). — Možu se je obliče kar zasvetilo: „Ali gospod, saj govorim nemški! Ali ‚hochdeutsch‘ (pismeni nemški jezik) mi je tuj!“ — No „vahtarca“, kaj porečeš na to?

Društveno gibanje.

— V Gotovljah ima društvo „Kmetovalec“ v nedeljo dne 25. septembra t. l. svoj letošnji občni zbor. Poučni govor bo imel gosp. Franc Goričan dež. potovalni učitelj. Natančnejši spored se objavi pravočasno. Prijatelji društva in sosedna društva se na to zborovanje že danes prijazno opozarjajo.

— Vabilo na občni zbor kmet. bral. društva „Sloga“ pri Sv. Petru v S. d., ki se vrši v nedeljo, dne 18. septembra t. l. v prostorih gostilne pri „Miheljaku“. Dnevni red: 1. Pozdrav. 2. Poučni govor, govori potovalni učitelj g. Franc Goričan. 3. Društveno poročilo. 4. Govor o hmeljski kupčiji, govori g. Vinko Vabič iz Žalca. 5. Vpisovanje udov in plačevanje letnine. 6. Volitev odbora. 7. Predlogi in nasveti. 8. Prosta zabava. Med točkami sporeda poje gotoveljski pevski zbor. K obilni udeležbi prijazno vabi Odbor.

— Bralno društvo pri Kapeli priredi v nedeljo dne 18. sept. ob 3. uri popoldne veselico z govorom, deklamacijama, petjem in burko „Eno uro doktor“ pri Zidu. K obilni udeležbi najvjudneje vabi odbor.

— Gor. Radgona. V nedeljo, dne 25. sept. t. l. vrši se ob vsakem vremenu velika slavnost, namreč desetletnica borbepolnega obstanka tukajšnjega „Kmetijskega bralnega društva“. V trajni spomin si je društvo oskrbelo krasno zastavo, katera se bo omenjenega dne blagoslovila. Kumoval ji bode g. dr. Mir. Ploj, dvorni svetnik in dr. poslanec. Za zabavo in kratek čas bodo skrbeli: „Slavni Murski Sokol, Andraševska godba, Jurjevski, Ljutomerski, Kapelski in domači pevski zbori ter domači tamburaši.“ Natančni spored objavimo prihodnjič. Da bode slavnost velika, naj gleda vsako narodno društvo in vsaka slovenska rodbina na to,* se slavnosti v obilnem številu udeležiti. Posebno želeli bi bilo, da se že vendar enkrat zdramijo naši kmetje iz narodnega spanja, da ne bo društvo nosilo zastonj svojega imena. Torej na noge!

* Opomba: Daljni gostje lahko dobe prenočišče, ako nam blagovolijo to pravočasno naznaniti. Društva se lahko udeležijo, ker je do 1. oktobra še ugodna zveza na železnici. Odbor.

— 3. izkaz darov za društveno zastavo „Kmet. bralnega društva v Gornji Radgoni. Gg. dr. Miroslav Ploj, 20 K; Robert Stepic, J. Škrlec sen, F. Šantl, Peter Majdič, Celje, po 10 K; J. Škrlec jun., Peter Dokl, Alojz Šturm, Franc Kaučič, Fr. Hrašovec o. kr. sodnik, Neimenovani, g. Al. Arnuš sv. Lenart, po 5 K; g. Wamberger in gospa (Šiška pri Ljubljani,) 7 K; g. Anton Plohl, učitelj (Mostar,) 6 K; Neimenovani Maribor, gđc. Ana Welcl in Marija Welcl, po 4 K; g. Matija Kavčič, g. Jan. Vogrin kaplan, Brata Korošec, g. dr. Juro Hrašovec, Celje, č. g. dekan Žičkar Videm, g. Fr. Zmazek, žup. sv Ben. po 3 K; g. Fr. Bož, Stifitar, Kaluga, Rusko, 2 K 50 v; g. Fr. Pihlar g. Bernard Karl, gđc. Pirch Amalija, g. Škrobar Jernej, g. Janšovec Anton, Slana Fr. trg. g. Jur Senekovič, č. g. Fr. Gomilšek, Sv. Bened., g. Simon Wutt, o. kr. nadkontrolor v Judenburgu, po 2 K; g. Karba, gostil. 1 K; g. Kurnik Al., 1 K 40 v; g. Prajndl Peter, 1 K; g. Kavčič Jožef, 1 K; g. Kovačič Franc 20 v; Dalje sledi. Vsem blagim darovalcem kliče iskreni „Bog plati“ odbor.

— Gradec. V nedeljo dne 18. t. m. priredi slovensko kršč. društvo „Domovina“ v Gradcu veselico s petjem in tamburanjem domačega pevskega in tamburaškega zbora in gledališko predstavo „Vaški skupuh“ ter burko „Njegov

maček“ in šaljivo pošto. Začetek veselice je ob 4 uri popoldne, začetek prve predstave točno ob 6 uri v dvorani gostilne pri „divjaku“ (zum wilden Mann) Jakominigasse št. 3. Gledališke igre izvršujejo dilantanti društva „Domovine“. Društveni odbor pričakuje mnogobrojne udeležbe slovenskega graškega občinstva ker vstopnina gotovo ni pretirana. Vstopnina pri blagajni 25 kr. v predkupu 20 kr. Vstopnice se dobijo v društvenih prostorih Stigergasse št. 2. I. nadstr., kjer se dajo tudi vsakojaka pojasnila. K mnogobrojni udeležbi vljudno vabi Odbor.

Poziv.

Ker je zasedanje deželne zbornice že predurmi, naša „Zveza“ pa se nikakor ne gane, in da zadovoljim mnoge tovariše, ki so me prosili sveta, dovoljujem si svetovati vsem tovarišem in učiteljskim prijateljem, da nemudoma vlagajo prošnje za odpravo tretjega plačilnega razreda.

Vsako šolsko vodstvo, oziroma učiteljstvo posameznih šol, vsako učiteljsko društvo, vsak okrajni zastop, vsak občinski odbor, vsak krajni šolski svet in sploh vsaka korporacija naj odpošlje tako prošnjo.

Te peticije naj bi se pošiljale potom naših okrajnih društev ali pa kar naravnost gospodu poslancu Robiču, ki se je v minolem zasedanju tako krepko potegoval za nas in nam gotovo tudi sedaj ne odreče svoje pomoči.

Zanašati se pa tudi smemo, da bodo vsi naši poslanci na naši strani, ker bi ravno z izboljšanjem naših plač narodu najhitreje pomagali do svoje naobrazbe, ki mu je tako potrebna.

Na delo tedaj, ker kratek je čas in resni so dnevi!

Na Medvedovem selu, dne 14. sept. 1904.

Strmšek.

Druge slovenske novice.

— Ljubljanski Karnijolci so jo zopet enkrat skupili. Vseled znane ljubezni, s katero objema kranjska deželna vlada ljubljansko posilnemstvo, so dobili „karnijolci“ dovoljenje, da se smejo po ljubljanskih ulicah voziti v kulerju, s čepicami in frankfartarskimi trakovi. Ne samo, da je že to dovoljenje samo naravnost izzivanje cele slovenske Ljubljane, ne, ta mlečnozoba nemčurska golazen se je drznila še drugače izzivati slovensko ljudstvo, katero pa si je vzlic protekciji, katero ima vsak ljubljanski „Nemec“ v slavni mestni policiji, samo vzelo zadoščenje, s tem da je pošteno okluftalo nekaj teh „nemških“ paglavcev. V celo zadevo se je vtikal tudi neki kadetek, ki je v svoji prešernosti izvelkel sabljico iz nožnice ter obmetaval občinstvo s psokami „bindišarski psi“ in enakimi. No, kadetku se je zato tudi slaba godila kajti našli so mu jih s palicami toliko, da jih ni mogel več nositi, temveč so morali njega odnesti v rešilni voz. Tudi dva turnarčka sta jo dobila pošteno po grbi. Prav je tako. Žalostno bi res bilo, da bi središče Slovenije, bela Ljubljana, morala trpeti taka izzivanja. Le škoda, da jih ni dobil vsak „karnijolček“ petindvajset po onem delu telesa, katerega mu je svoj čas z brezovim oljem mazal njegov slovenski ali ponemčurjeni oče. V bodoče naj bi se gledalo tudi na to.

— Vegov spomenik. Minoli mesec je bil v Heidelbergu na Nemškem mednarodni shod matematikov, katerega so se udeležili ne samo zastopniki vseh evropskih kulturnih držav, nego tudi odposlanci iz Amerike, iz Azije in iz Avstralije. Na tem shodu je prof. dr. Krazzer opozarjal na Kavčičevo biogrefijo našega rojaka in poudarjajoč, da je Vega eden prvih matematikov 18. veka, pozval zborovalce, naj v svoji domovini nabirajo darove za Vegov spomenik. Doslej je nabranih 13.000 kron, med tem ko bi izvršitev večjega Zajčevega osnutka veljala 72.000 kron, manjšega pa 47.000 K.

— Nova bolnišnica. — Fišerjev hotel v Kamniku so kupili usmiljeni bratje iz Zagreba za 48.000 K. Usmiljeni bratje nameravajo ondi napraviti bolnišnico.

— Pri občinskih volitvah v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem so v ponedeljek v vseh treh razredih zmagali Slovenci. Nemčurji se volitev niso udeležili. Slava zavednim volilcem.

— Žrtev vojaških vaj na Vipavskem. „Soči“ se poroča, da je umrl v Trstu v vojaški bolnišnici neki vojak 87. pešpolka (Pulj), ker se je prehladil na manevrih. Ujel je bil vojake dež; pri tem je bil revež tako premočen, da je obolel in čez 8 dni je izdihnil v tržaški vojaški bolnišnici.

— Novi tržaški namestnik. Grofu Goessu, dosedanjemu tržaškemu namestniku, je postalo le nekoliko prevroče v Trstu in šel se je hladiti na počitnice, s katerih se pa ne vrne več v Trst. Mož je bil kratkomalo nesposoben za svoje odgovorno mesto. Konec konca jo je zavezil tako daleč, da je prišel celo pri Italijanih v nemilost, kar mu je izpodkopalo popolnoma namestniški stolček. Tržaški Slovenci ne bodo jokali za njim. Govorilo se je marsikaj, kdo mu bo namestnik. Imenoval se je dalmatinski namestnik Handel, celo namestnik kranjskega dež. predsednika grof Schaffgotsch, a največ upanja na to mesto pa ima baje dosednji deželni predsednik bukovinski, knez Hohenlohe. Ako bi hotel biti pravičen obema narodnostima, ne bo imel lahkega stališča niti ta niti oni pričakovati pa je, da Slovincem ne bo naklonjen niti Hohenlohe, niti kdo drugi, kajti pri vladi smo Slovenci vse prej nego priljubljeni in naj reprezentuje to slavno vladu, kdor hoče.

— Krapina. Skoraj vsak dan mi dohajajo iz vseh slovenskih pokrajin vprašanja, ako in kdaj je naše zdravilišče odprto. Na ta vprašanja odgovarjam, da je odprto celo leto. Tudi stanovanj imamo dovolj. Sedaj se dobi za 60 v lepa sobica s postrežbo vred; seveda so tudi dražje. Tudi hrana je po ceni. Sedaj je za zdravljenje najugodnejši čas, kajti spojamo z vodo grozdje, ki je bolj zdravilo kot vsa šviga-švaga iz lekarn, posebno za slabo- in malokrvne, kostonbolne, bolnike na pljučih, nervozne ljudi in bolnike s pokvarjenim želodcem. Uspehov imamo neverjetnih. Navedel bom samo eden slučaj. Pred 4 tedni so pripeljali Matka Vlahovića iz Mrkoplja. Bil je revmatičen po celém telesu; komaj se je premikal. Drugi dan je že mogel z berglami malo hoditi, šesti dan je pa tekkel z mladim vseučiliščnim profesorjem dr. Šurminom iz Zagreba v tek, pa ni zaostal. Torej ne bojte se, le pridite!

I. Okić, ravnatelj.

— Italijanska morala. Na Sušaku pri Reki so razkrili gnusen prigodek. Neka italijanska rodbina Bernadis, obstoječa iz 50 letnega očeta, 15 letne hčere in 19 letnega sina je prišla nedavno iz Italije ter se naselila v zakotni ulici. Z nikomur niso občevali in le redko izhajali iz hiše. Govorilo se je različno, a šele tedaj, ko je hčerka povila otroka, začela se je oblast zanimati za trojico, ker hči ni občevala z nobenim moškim izven hiše. Deklica je orožnikom takoj priznala, da je bil otrok, ki je dva dni po porodu umrl, sad pregrešnega občevanja z lastnim očetom. Orožniki so zaprli celo trojico. Preiskovalnemu sodniku je brat priznal, da je tudi spolno občeval s sestro, ker je očeta videl. Otroka je oče najbrže umoril.

Politični pregled.

— Deželni zbori. Deželna zbornica Koroške in Šlezije sta sklicana na 19. t. m., deželna zbornica solnograški in niževavstrijski pa na 20. t. m. Dne 21. t. m. se otvorita deželna zbornica goriški in istrski. Poslednji bo zboroval v Kopru. Na dan 26. t. m. sta sklicana deželna zbornica štajerski in moravski, na 27. t. m. pa kranjski. Deželna zbornica gališki in predarelski sta sklicana na 30. t. m., gornjeavstrijski pa 3. oktobra, dočim pričetna deželna zbornica češki in dalmatinski svoje delovanje dne 6. oktobra. Najzadnji se snide deželni zbor bukovinski in sicer dne 10. oktobra. Deželna zbornica tirolski in tržaški se skliceta pozneje.

Rusko-japonska vojna.

General Kuroki je poslal dolgo poročilo o svojih operacijah na desnem krilu japonske fronte pred Liaojangom. Poročilo ne nudi ničesar novega in potrjuje dosedanje vesti, da

Kurokijeva armada vsled silnega odpora na ruski strani ni mogla prodreti preko železniške proge.

Najbolj zanimivo opisuje bitko pri Liaojangu poročevalec „Standarda“, koje poročilo pa je, dasi je bilo odposlano že 1. t. m., šele sedaj došlo v London. Korespondent izjavlja, da se je takoj ob začetku bitke izkazalo, da je ruska artilerija veliko boljša, kakor japonska.

Japonske izgube pri Liaojanu so Japonci prenizko cenili. Tako trdi dopisnik londonskega lista „Daily Telegraph“, da so imeli skoro 30.000 mož izgube, ne pa 17.000. Isti dopisnik tudi pravi, da ni nobenega dokaza, da bi Rusi rabili „dum dom“ kroglice.

Po poročilih iz Berlina so Japonci pred Port Arturjem zadnje dni izgubili več nego 9.000 mož. Ranjeni Japonci, ki se ustavljajo v bolnici v Daljnem, slikajo v grozovitih barvah položaj pred trdnjavo. Mnogo Japoncev je pri naskokih calepelo, ker so Rusi v jarke pred trdnjavo nametali neugašenega apna in so jim kosce takega apna pri napadih celo lučali v obraz. Ker se trdnjava neprestano bombardira, ni mogoče mnogobrojnih mrtvecev pokopati. Vseled tega še vedno leže mrtlični kupoma na bojišču in kužijo vzdub.

„Daily Mail“ javlja iz Kodanja, da je dobil car Nikolaj pretekli teden od portarturškega poveljnika generala Steslja poročilo, v katerem zatrjuje, da upa Port Artur še držati tri mesece. Pred Port Arturjem na manjka Japoncem živil, pač pa dobre pitne vode.

Petrograd 14. septembra. Odhod baltičkega brodovja v Azijo se je v zadnjem trenutku zopet odložil. Zdaj se čuje, da ostane to brodovje pred odhodom nekaj dni v Revalu.

London, 15. septembra. „Daily Mail“ poroča iz Tientsina: General L-nevič s 50.000 možmi, ki so prišli iz Vladivostoka, je baje Kurokijevi armadi pretrgal zvezo s Fengvančengom.

London, 15. septembra. Maršal Oyama je sporočil v Tokio, da so Rusi pustili znatne oddelke na jugu reke Hun in da delajo na obeh straneh reke Liao pri Tielingu močne utrdbe.

Petrograd, 15. septembra. „Journal de St. Peterburg“ piše: Kar se tiče ruske armade, vena pripravlja, da se koncentrira. Bode li to v Mukdenu, Tjenlinu ali Harbinu, to ne odločuje, dovolj je, da z vsakim dnevom prejema nova pojačenja.

Petrograd, 15. septembra. Vest, da je general Sasulic s svojo armado vjet, ni resnična.

London, 15. septembra. Današnji listi pišejo, da je blokiranje Port Arturja od strani Japoncev brez uspeha, ker kitajske ladje prihajajo v luko in odhajajo iz luke, vozeč živeža in drugih potrebščin. Ruski častniki prihajajo skozi japonske pozicije in nosijo poročila Kuro patkinu. Nekateri kozaki so napravili to pot že okoli dvajsetkrat.

Po sklepu lista.

Na slovensko-nemških gimnazijskih razredih v Celju se je danes prijavilo 41 učencev na sprejemni izpit, dočim jih je v julijskem terminu bilo sprejetih že 31. Vsekako je torej zagotovljena prvega razreda paralelka. Drugi razred jo že ima, torej bode »slovenska« gimnazija imela letos šest razredov.

Mizarja, tesarja in kolarja

Sprejme takoj Peter Majdič, paromlin, bodnja Hudinja pri Celju. — Kupi tudi pripravi kolarski les.

Ivan Dolavšek

krojaški mojster v Poličanah in podružnica v Celju, Gosposka ulica št. 5

priporoča

svojo zalogo

(407) 2-2

izgotovljenih oblek itd.

Izplačevanje dividend

„Delniške družbe združenih pivovaren Zalee in Laški trg v Ljubljani“.

Vsled sklepa občnega zbora z dne 19. marca 1904 izplačuje se dividenda za leto 1903 po 4 od sto v pisarni delniške pivovarne v Laškem trgu, kar se gospodom delničarjem tem potom na znanje daje.

Edvard Kuček
ravnatelj.

(406) 1

Najčistejša strdina

se dobiva pri čebelarju FR. KRANJC-u pri Sv. Barbari niže Maribora v večji množini po 60 krajcarjev kilogram. — Naroči se najhitreje s pošto nakaznico.

Pristnost se jamči.

(415) 1

Išče se čez 24 let star

trgovski pomočnik

Slovenec, za špecerijsko stroko v Novem mestu na Dolenjskem — Naslov pove upravnistvo lista.

(411) 3-1

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo sprejme „Zvezna tiskarna“ v Celju.

(414) 1

Proda se

po nizki ceni prav lep, dobro ohranjen

„Euphonion“-godbeni avtomat

z 80 godbenimi ploščami v premeru 50 cm. — Zlasti sodi za kako slovensko gostilno, ker igra večji del slovanske pesmi. — Več pove upravnistvo „Domovine“.

Krojaški pomočniki

za fiao, veliko delo in eden za telovnike, se takoj sprejmejo pri tvrdki

(413) 1

M. KUNC, Ljubljana.

Lepa prilika za trgovce!

Prodajalna in gostilna, na dobrem prostoru, v majhnem trgu, lepa dvonadstropna hiša, hlev in kegljišče, vse skoro novo, prodajalna skoraj brez konkurence, se proda pod jako ugodnimi pogoji radi družinskih razmer.

Vpraša se naj pod „št 100“ v upravnistvu „Domovine“.

(412) 4-1

Trgovski pomočnik

ali izurjena prodajalka

mešane stroke se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji pri Jakobu Janiču v Žalcu.

(413) 3-1

Vlastelinstvo Moslavina

išče prostega

(410) 3-2

mlekarja

kateri zna brati, pisati in računati ter

viničarja

ki je popolnoma vešč v vseh strokah vinoreje z ameriškimi nasadi, kakor v cepljenju in obdelovanju trsnice. — Obadva morata biti pridna, delavna in poleg slovenskega ali hrvaškega če mogoče tudi nemškega jezika zmožna. Ponudbe sprejema oskrbnistvo vlastelinstva Moslavina, pošta Popovača, Hrvatsko.

Konfekcijska trgovina

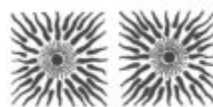
Jos. Hočevvar-ja

v Celju, Kolodvorska ulica 5

naznanja slavnemu občinstvu, da izdeluje obleke po meri slej ko prej ter da je p. n. gg. odjemalcem v isti meri na razpolago, kakor (409) 2-2 * je bila doslej.

Dijaka ali gospodično

vzame na dobro a ceno hrano boljša hiša. — Poudbe pod „Uspeh“, Ptuj, poste restante. (403) 2-2

Učenec

z dobrim šolskim spričevalom, poštenih staršev, kateri ima veselje do trgovine, se takoj sprejme pri Ivanu Meketu v Hrastniku

Sprejme se vesten in delaven

(405) 3-2

viničar

s tremi delavnimi močmi. Stanovanje in drva zastonj ter tudi njive za preživek štirih ljudi. Posebna plača po dogovoru.

Jurij Pevec

gostilničar na Ljubnem v Savinski dolini.

V najem se da

restavracija na postaji v Žalcu

za 500 K brez sob, luči in kurjave. — Več let službujoče natakariče imajo prednost. Zahteva se kavcija po 200 kron.

Natančne je se poizve pri Simonu Kučku v Žalcu. (394) 3-3

LJUDEVIT BOROVNIK

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokrese, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene pre-(213) skušene. — Ilustrovani ceniki zastonj. 20-16

Lep vinograd

10 minut od postaje Videm-Krško, se proda s trgovino ali brez trgovine. — Natančen naslov se pove v upravnistvu „Domovine“.

(387) 8-5

Original Singerjevi šivalni stroji

za domačo uporabo in industrijske svrhe vsake vrste.

Velika trpežnost.

Vzorna konstrukcija.

Preprosta uporaba.

Visoka tvornost.

Leta 1908 samo v Avstriji in Nemčiji.

Devet najvišjih odlikovanj!

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih modernega umetnega vezanja. — Elektromotorji kot gonilna moč pri šivalnih strojih.

Singer Co. akc. družba za šivalne stroje Celje, Kolodvorske ulice 8. (245) 15-15

Živinorejci pozor!

Jurij Pevec, gostilničar na Ljubnem v Savinski dolini, proda do 80 metrskih stotov sladke krme in do 10 m. stotov slame na svojem posestvu v Zibiki pri Podčetrtku. Cena po dogovoru. Krma se lahko tudi na licu mesta pokrmi, ker je hlev za 6 goved in dosti stelje na razpolago. (396) 3-3

Hmelj, suhe gobe,

malisno štupo, suhe črešnje, vsakovrstno sveže sadje, žito, sploh vse deželne pridelke kupi (350) 7-

Anton Kolenc, trgovec v Celju.

S parno silo obratovana

tovarna za glinske izdelke v Račju

priporoča svojo veliko zalogo vsega v njeno stroko spadajočega blaga, kakor:

zidne opeke, izdelane z roko ali pa na strojih, votle zidne opeke, opeke na oboke, lončenih cevi za drenažo, na strojih izdelane strešne opeke, **patentirane zarezne opeke**, plošč za tlačenje itd. (255) 16-15

Blago izvrstno, ker napravljeno iz najboljših, s stroji obdelane glin; cene nizke.

Slovenska gospodinja!

Zavedaj se svojega rodu ter zahtevaj vselej in povsod (358) 7-

= Cirilovo cikorijo =

torej slovensko, katera je najboljša in v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Moric Rauch

trgovina s steklom in barvami
Celje, Rotovška ulica št. 4, Celje
priporoča
svojo bogato zalogo najboljšega in trpežnega

laka za tla

s kojim si lahko vsakdo sam tla pobarva. —
Cena škatlje (1 kilogr.) v štirih različnih barvah
1 K 80 v (90 kr.). (382) 12-4

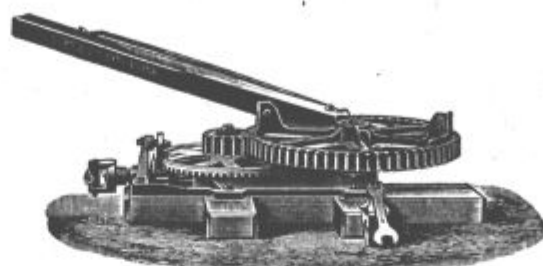
Izvrsten okus kave dočete s prijetnostjo
Vydrove žitne kave
POSKUSITE! Vzorek dragovljno.
Poštna 5 kg, pošiljka 4 K 50 h franco.
„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj pošiljke maserik.
Vydrova tovarna žitne kave Praga-VIII.

Kje?

Le pri
„**Merkur-ju**“

trgovina z želez-

nino, P. Majdič, se kupijo najboljši poljedelski stroji,

mlatilnice

vitelji, slamoreznice itd.

Bogata zaloga **traverz**
in železniških šin, železa

za vezi, cementa, vodovodnih naprav in cevi in vsakovrstnega, v železninsko stroko spadajočega blaga.

SLOVENSKA TVRDKA.

SLOVENSKA TVRDKA.

Vincenc Čamernik, kamnoseški mojster

Nova ulica 11. CELJE Nova ulica 11.

priporoča svojo do 200 komadov broječo zalogo

grobni spomenikov

iz različnih mramorjev, granita in sijenita od preprostega do najfinejšega izdelka, po konkurenčnih cenah. Priporoča se tudi preč. duhovščini izdelovanje umetnih cerkvenih,

v to stroko spadajočih del, kakor oltarjev, prižnic, obhajilnih miz itd. Izvršuje tudi vsa stavbena dela.

Priznana točna in solidna postrežba.

(341) 15-7

Vizitnice priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

Najprimernejša birmanska darila.

RAFAEL SALMIČ

prva narodna
in največja
trgovina

z urami,
zlatnino in
optičnimi
predmeti

v Nar. domu
v Celju.

Kdor si hoče
nabaviti uro,
zlatnino ali
srebrnino, naj
zahteva moj
novi, bogato
ilustrovani

CENIK

katerega razpošiljam brezplačno in poštne prosto. * Vsa v mojo stroko spadajoča dela, popravila itd. izvršujejo se točno in ceno. Za dobro delo garantiram.

Kupujem stare tolarje Marije Terezije, križavce i. dr.

Postrežba točna in poštena.